

ISSN 1332-2567

UDK 94(497.5)

CRIS, god. XVII., br. 1., Križevci, 2015.

CRIS, vol. XVII., no. 1., Križevci, 2015.

CRIS

Časopis Povijesnog društva Križevci

CRIS, Journal of the Historical Society of Križevci

Križevci, 2015.

Nakladnik / *Publisher*

POVIJESNO DRUŠTVO KRIŽEVCI
THE HISTORICAL SOCIETY OF KRIŽEVCI

Za nakladnika / *Journal director*

Ratislav MATIĆ

Uredničko vijeće / *Editorial board*

prof. dr. sc. Damir AGIČIĆ (Zagreb), doc. dr. sc. Davor BALIĆ (Osijek), dr. sc. Zdenko BALOG (Križevci), prof. dr. sc. Marijana BELAJ (Zagreb), Tomislav BOGDANOVIĆ (Križevci), dr. sc. Zoran GRIJAK (Zagreb), doc. dr. sc. László HEKA (Szeged), dr. sc. Katarina HORVAT-LEVAJ (Zagreb), doc. dr. sc. Andrej HOZJAN (Maribor), dr. sc. Luka ILIĆ (Mainz), dr. sc. Damir KARBIĆ (Zagreb), Anežka KINDLEROVÁ (Prag), prof. dr. sc. Mira KOLAR-DIMITRIJEVIĆ (Zagreb), dr. sc. Zoran LADIĆ (Zagreb), Stjepan LUČKI (Križevci), dr. sc. Zorko MARKOVIĆ (Zagreb), Ratislav MATIĆ (Križevci), doc. dr. sc. Ivica MIŠKULIN (Zagreb), dr. sc. Ivan PEKLIĆ (Križevci), prof. dr. sc. Hrvoje PETRIĆ (Zagreb), dr. sc. Ljudevit PLAČKO (Križevci), Krunoslav PUŠKAR (Križevci), dr. sc. Tajana SEKELJ IVANČAN (Zagreb), dr. sc. Ivana SKUHALA KARASMAN (Zagreb), mr. sc. Đuro ŠKVORC (Križevci), Đurđica TINODI (Križevci), dr. sc. Tatjana TKALČEC (Zagreb), prof. dr. sc. Željko TOMIČIĆ (Zagreb)

Uredništvo / *Editorial staff*

doc. dr. sc. Davor BALIĆ (Osijek/Križevci), Tomislav BOGDANOVIĆ (Križevci), Terezija HORVAT (Koprivnica), Stjepan LUČKI (Križevci), Ratislav MATIĆ (Križevci), dr. sc. Ivan PEKLIĆ (Križevci), dr. sc. Tatjana TKALČEC (Zagreb)

Glavna i odgovorna urednica / *Editor in chief*

dr. sc. Tatjana TKALČEC

Lektura / *Language editing*

Terezija HORVAT

Korektura / *Proofreading*

Stjepan LUČKI, Tatjana TKALČEC

Prijevod / *Translations*

Ivan MARKOTA

Grafička priprema / *Prepress and layout*

Tiskara Zelina, d. d., Sveti Ivan Zelina

Tisak / *Printed by*

Tiskara Zelina, d. d., Sveti Ivan Zelina

Naklada / *Circulation*

300 primjeraka/ 300 examples

Adresa uredništva / *Editorial mailing address*

Povijesno društvo Križevci

HR – 48260 Križevci, Trg Antuna Nemčića 7/1

e-mail: tatjana.tkalcec@iarh.hr

Naslovnica: Ivan NEMET: Grkokatolička katedrala u Križevcima i biskup Julije Drohobeczky

Izdavanje časopisa novčano podupiru: Grad Križevci, Koprivničko-križevačka županija, kao i vrijedni članovi Društva svojim nesebičnim doprinosom u radu.

Časopis *Cris* referira se u bazama EBSCO, Hrčak, portal znanstvenih časopisa RH i I2OR (International Institute of Organized Research).

Cris je od Ministarstva znanosti i obrazovanja RH klasificiran kao priznati domaći časopis A2 kategorije te se uzima u obzir pri izboru za znanstvena zvanja autora (NN 84/2005)

Ovaj broj časopisa *Cris* Povijesno društvo Križevci posvećuje cijenjenoj dugogodišnjoj članici Društva, te i danas aktivnoj članici Uredništva *Crisa*, profesorici povijesti i hrvatskog jezika i književnosti TEREZIJI HORVAT u povodu 80. obljetnice života.

SADRŽAJ / CONTENTS

I. DIO Grkokatolički biskupi i utjecaj grkokatolika na razvoj Križevaca

Radovi sa znanstvenog skupa održanog u Križevcima 22. svibnja 2015. godine u organizaciji i suradnji Povijesnog društva Križevci, Hrvatskog instituta za povijest i Križevačke eparhije, uz podršku Koprivničko – križevačke županije i Grada Križevaca.

PART I Greek Catholic bishops and the Uniates' impact on the development of Križevci

Papers from the conference held on 22 May 2015 organized by the Historical Society of Križevci, the Croatian Institute of History and the Diocese of Križevci, with the support of the Koprivnica-Križevci County and the city of Križevci.

MIRA KOLAR-DIMITRIJEVIĆ

Tvornica suhomesnate robe grkokatolika Đure Predovića u Gjurgjištu kraj Vrbovca u prvoj polovini 20. stoljeća (Izvorni znanstveni rad)

Uniate Đuro Predović's cured meat factory in Gjurgjište near Vrbovec in the first half of the 20th century (Original scientific paper)..... 9

PETRA BANIĆ, IVAN PEKLIĆ

Agrarna reforma poslije Prvog svjetskog rata i Grkokatolička biskupija: osvrt na provedbu u sjevernoj Hrvatskoj (Izvorni znanstveni rad)

The agrarian reform after the First World War and the Greek Catholic Diocese (review of the implementation in Northern Croatia) (Original scientific paper)..... 25

MIJO KORADE, DEJAN PERNJAK

Hrvatski isusovački misionari i pokušaji unije s pravoslavcima od 16. do 19. stoljeća (Izvorni znanstveni rad)

Croatian Jesuit missionaries and the attempts to form a Union with the Orthodox Church from the 16th to the 19th century (Original scientific paper)..... 40

ŽELJKO KARLAU

Pisma grkokatoličkog biskupa Ilije Hranilovića biskupu đakovačko-srijemskom Josipu Jurju Strossmayeru (1886.-1889.) iz arhiva HAZU (Prethodno priopćenje)

Greek Catholic Bishop Ilija Hranilović's correspondence with the Đakovo and Srijem Bishop Josip Juraj Strossmayer (1886 – 1889) form the Archive of the Croatian Academy of Sciences and Arts (Preliminary communication)..... 57

ZDENKO BALOG

Ikonostas u grkokatoličkoj katedrali Presvetog Trojstva u Križevcima (Pregledni rad)

Iconostasis of the Greek Catholic Holy Trinity Cathedral in Križevci (Review article)..... 68

BRANISLAV MILIČIĆ

Zašto su jednom *Essekeru* Križevci važni? Crtrice o Strossmayeru i Hraniloviću kao prilog početku istraživanja (Izlaganje sa znanstvenog skupa).....

81

II. DIO

PART II

ZORISLAV HORVAT

Razmatranja o tlocrtu samostana augustinaca u Križevcima (Izvorni znanstveni rad)

Considerations on the ground plan of the Augustinian monastery in Križevci (Original scientific paper)..... 83

FILIP ŠKILJAN

Vjerski prijelazi s pravoslavne na rimokatoličku i grkokatoličku vjeroispovijest na području kotara Križevci u vrijeme NDH (Izvorni znanstveni rad)

Conversions from the Orthodox to the Roman and Greek Catholic faith in the District of Križevci in the Independent State of Croatia (Original scientific paper) 97

SILVIJA PISK

Plemstvo Križevačke županije i pavlini samostana Blažene Djevice Marije na Gariću: izabrani primjeri (Izvorni znanstveni rad)

The noblemen of the Križevci County and the Paulines of the Blessed Virgin Mary monastery on Garić: chosen examples (Original scientific paper)..... 108

SNJEŽANA KARAVANIĆ, ANDREJA KUDELIC, SARA MAREKOVIĆ

Brončanodobni tragovi prehrane na Kalniku – sačuvani u vatri (Izvorni znanstveni rad)

Traces of Bronze Age nutrition on the Kalnik – preserved by fire (Original scientific paper) 116

ENIS ZEBIĆ

Protiv struje - Vinko Krišković kao filozof politike (Prethodno priopćenje)

Against the current – Vinko Krišković as a political philosopher (Preliminary communication) 128

KRUNOSLAV PUŠKAR

Prijedlog koncepcije Rječnika govora potkalničkoga Prigorja (Pregledni rad)

A Conceptual Suggestion for The Dictionary of Local Idioms of Kalnik Prigorje (Review article) 141

DOMAGOJ SREMIĆ

Poslanice zagrebačkog nadbiskupa dr. Antuna Bauera u vrijeme Prvog svjetskog rata (Pregledni rad)

Archbishop of Zagreb Dr. Antun Bauer's ecclesial letters during World War I (Review article) 155

III. DIO: Prikazi, osvrti i obavijesti

PART III: Reviews, references, comments

STJEPAN LUČKI

Ivan Peklić, Život i djelo Franje Markovića, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveno-istraživački i umjetnički rad Koprivničko-križevačke županije u Križevcima, Zagreb - Križevci, 2014., 419 str. 162

VLADIMIR ŠADEK

Mira Kolar-Dimitrijević i Hrvoje Petrić, Prilozi povijesti seljačkog pokreta u Podravini (od početka do 1945. godine), Bibliotheca Historia Croatica, knj. 69, Meridijani, Koprivnica, 2015., 327 str. 164

ANA NOVAK

Tamás Pálosfalvi, The Noble Elite in the County of Körös (Križevci) 1400-1526, Institute of History of the Research Centre for the Humanities of the Hungarian Academy of Sciences; Prime Rate Kft, Budapest, 2014, 526 str. 166

GORAN BILOGRIVIĆ

Rijeka Sava u povijesti. Zbornik radova znanstvenog skupa održanog u Slavonskom Brodu

18-19. listopada 2013., ur. Branko Ostajmer, Slavonski Brod: Hrvatski institut za povijest –

Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2015., 603 str. 168

DEJAN PERNJAK	
Hilarion Gašparoti i njegovo djelo - Zbornik radova sa znanstvenog skupa <i>Hilarion Gašparoti (1714.-1762.) i njegovo doba</i> , Samobor, 25. listopada 2012., Alojz Jembrih (ur.), Samobor: Gradska knjižnica Samobor i Samoborski muzej, 2014., 275 str.	172
NIKOLA CIK	
Podravina, časopis za multidisciplinarna istraživanja, vol. XIV., broj 27, Koprivnica, lipanj 2015., str. 1-268	175
HELENA KUŠENIĆ	
Podravski zbornik 41/2015, Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2015., 296 str.	177
RATISLAV MATIĆ	
Izvešće o radu Povijesnog društva Križevci u 2015. godini <i>Report on the Work of the Historical Society of Križevci in 2015</i>	180
UPUTE AUTORIMA.....	182
GUIDELINES FOR AUTHORS	184
POPIS SURADNIKA - Cris, god. 17., br. 1, Križevci, 2015.	186